

יו"ל ע"י התאחדות האברכים
 "אדנים לתורה" דחסידי זוטשקא
 פר' משפטים תשפ"ב • גליון קל"ח

נחל קדומים

דברות קודש ממעיין נבע, כ"ק מרגן רבוה"ק ז"ע

פלאות התורה מאוצרותיו של
 הגה"ח ר' זרח רחנטל שליט"א

חלוקי הנחל

"אל מקומו הוא שואף זורח" השפעת הצדיקים אחר פטירתם ובפרט ביום ההילולא

חזרת הצדיק אחר פטירתו
 למקום שעבד בו את קונו

הנה בזה"ק פר' פינחס (ק"י ע"ג) מסופר שרבי אבא ורבי יוסי קמו לעסוק בתורה בחצות הלילה. ובעודם יושבים רואים הם צל אחד שעומד מעליהם, והצל הזה היה הולך ובא, והולך ובא בתוך הבית. ותמנה על זה, ודיברו בד"ת. ואח"כ ממשיך הוזה"ק בדף ר"כ ע"א לספר, שהצל חזר והתעורר ככתחילה ונראה כצורת אדם. נפל רבי אבא על פניו מהתרגשות ופחד אמר ר' יוסי לרבי אבא, נזכרתי שבבית הזה ראיתי פעם את רבי פנחס בן יאיר שישב ודרש בסודות התורה. וחזר ר' יוסי על דברי רפב"י, וכשסיים בא אותו הצל שבו היה מלוכב נשמת רפב"י ונשק את רבי יוסי. ושמועו קול אחד אומר: "פנו מקום פנו מקום לרפב"י שהוא נמצא אצלכם באופן שנשמתו מלוכבת באותו הצל".

וממשיך הוזה"ק דחזו"ק שכל מקום שהצדיק מחדש בו דברי תורה, מקבל המקום קדושה ומתקדש בלי ספק ע"י הארת נשמת הצדיק המאירה שם. לכן כשהצדיק כבר בעולם העליון - הוא פוקד ומבקר את אותו המקום ובא לשם!! ובפירוש מתוק מדבש על הוזה"ק מבאר, שזה כאשר נשמת הצדיק מתגברת בקדושתה בזמנים ידועים, אז היא פוקדת בקדושתה כל אותם מקומות שנתקדשו על ידה, וניצוץ נשמתו בא שם לחדש אורו מזמן לזמן. ומוסיף הוזה"ק שכל שכן כשנמצאים באותו מקום צדיקים אחרים שאו מתחדשים הנשמות במקום ההוא. וכ"ש כשאומרים שם דברי תורה שאו הקדושה הקודמת פוגשת את הקדושה הדשתא ומאירות זו בזו. ועי"ז תתעורר נשמת הצדיק שכבר נסתלקה לעולמה והיא מאירה שם.

ואם יהיה הדברי תורה שיאמרו ממש מימרא של אותו הצדיק, אז יוסיף הענין קדושה על קדושה, ותרוץ נשמת הצדיק אל מקום חידושה. וכעין זה היה כאן שבא רפב"י לבקר מקומו, ומצא אלו הצדיקים מחודשים ד"ת וג"כ חד"ת שאמר רפב"י מקודם, ונתחדש לפניו ככתחילה.

השפעת הצדיק במיוחד ביום ההילולא דיליה
 ואע"פ שענין זה שייך תמיד אצל הצדיקים לאחר פטירתם. אמנם ענין מיוחד יש ביום ההילולא של הצדיק. דהנה בזה"ק אמנת משה (ח"ב ע"י ע"ה) מבאר טעם מה שקורין ליום היא"צ - "יומא דהילולא", שכמו שתכלית החתונה הוא

ההתאמצות שעשה במלחמתו הקשה, ואף יזכה לעשות כל מעשיו לשם שמים.

(כ"ק רבינו הנחל יצחק ז"ע)

מהנחל

גחלי אש בקצירת האומר

תורה ערוכה לפניו כל היום

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם. פרש"י כשלחן הערוך ומוכן לאכול לפני האדם. רמז בזה, שתהיה התורה ערוכה אצל האדם לכל היום ולכל הזמנים. שלא רק כשיושב בבהמ"ד אז יעסוק בתורה, רק התורה תהי' אצלו כשלחן ערוך המוכן לאכול בכל עת, שבמשך כל היום ימצא בכל דבר את דין התורה לענין זה.

(כ"ק רבינו הנחל יצחק ז"ע)

החומרה בשמיעת האוזן

ורצע אדוניו את אזנו במרצע ועבדו לעולם (שמות כא, ט). וברש"י ז"ל, ומה ראה אזן להרצע יותר משאר אברים שבגוף, אמר רבי יוחנן בן זכאי, און זאת ששמעה על הר סיני לא תגנוב והלך וגנב תרצע, עכ"ל. וידוע הדקדוק בזה, דא"כ אין האשמה באזן ששמעה, אלא בידיים שגנבו, ומדוע נגזר על האזן להרצע.

ובפשטות י"ל דהטענה על האזן הוא, מדוע לא העבירה האזן את השמיעה לכל חלקי הגוף, ובפרט אל הנשמה הקדושה, ולכן דינה להרצע, כי פשעה בדבר זה. ולפ"ז הכונה און ששמעה וכו' דהאזן שמעה שמיעה חיצונית בלבד, ולא שמעה שמיעה פנימית, ולכן דינה להרצע.

וידוע מה שפירש הרה"ק מגור זצוק"ל, דמה שלא השפיעה השמיעה של "לא תגנוב", ששמעה האזן במעמד הר סיני, אין זאת אלא מפני שהאזן הזאת שמעה מקודם דברי ליצנות וכו', דליצנות אחת דוחה מאה תוכחות. ולכן יש לרצוע את אליית האזן, משום שהאזן נבראה עם אל"י, כדי שיוכל לכופף אותה לתוך אזנו כדי לשמור אותה משמיעת דיבורי ליצנות ולה"ר ונבול פה, ולפי שלא עשה כן עם האל"י, דינה להרצע.

ויש לרמז זאת בריש הפרשה, ואלה המשפטים, שהיא תחלת פרשת מכירת עבד עברי, "אלה" נוט" א"ב ק"ל שון ה'רע. וללמדנו, שירידה חמורה כל כך לנפש ישראל עד כדי גניבה, ומכירה לעבד עברי, והתקשרות לשפחה כנענית, עלולה לבא מרפיון על שמירת טוהר האזן מאבק לשון הרע, שאמנם היא מדברים שבעוה"ר הרבה נתפסים בזה, אולם ע"י שהאזן מתרגל לשמוע דיבורים אסורים, הרי הוא נסתם מלשמוע את קול ד', וממילא עלול הוא עי"ז ליפול בשאול תחתיות. ומזה ילמד האדם כמה יש לו להזהר משמוע דיבורים אסורים ח"ו.

ורמז הכתוב באמרו "ואלה" המשפטים אשר תשים לפניהם, שהדרך למונע את השפלות של נפש עברית להמכר לעבד עברי, הוא ע"י שישמו לנגד עיניהם להזהר ב"אלה" דהיינו באבק לשון הרע.

(כ"ק מין אדמו"ר ז"ע)

לא עשה לרעהו רעה

ונקרב בעל הבית אל האלקים אם לא שלח ידו במלאכת רעהו (שמות כב, ז) במה יקרב בעה"ב, [אשר איננו עוסק כל כך בתורה ותפלה], אל עבודת השי"ת, "אם לא שלח ידו במלאכת רעהו". היינו שלא עשה לחבירו שום רעה ועושה בידו צדקה וגמילות חסדים, בזה הוא קרוב להשי"ת.

(רביה"ק ר' מאיר מפרמישלאן ז"ע)

עבודת התשובה בימי הנעורים דייקא

ויצאה חנם אין כסף (שמות כא, א). הנה חז"ל דרשו (קדושין ד ע"א) "ויצאה חנם" אלו ימי בגרות, "אין כסף" אלו ימי נעוה. ונראה לפרש בדבריהם ז"ל דהנה ידוע אשר עיקר התשובה הוא שעושה האדם בנעוהו, עוד בו רשפי שלהבת התלהבות, ואז הוא תשובת המשקל, באש השתוקקות נגד מה שהרתיח את עצמו באש של היצר הרע, לא כן אם האדם אינו מקיץ עצמו מתרדמתו, עד אשר הגיעו ימי הרעה (קהלת יב, א), הם ימי הזקנה (שבת קנא ע"א), ואז תשש כח הסבל, ופסקה ממנו אש החימום, ואפילו כשעושה אז תשובה גמורה, אינה הגונה שיהי' חטאו נמחק לגמרי.

וזהו שרמזו חז"ל "ויצאה חנם" אלו ימי בגרות, "אין כסף" אלו ימי נעוה, "כסף" הוא לשון השתוקקות, כמו 'נכסף נכספתה' (בראשית לא, ט), פירוש [אין כסף] אם בימי הנעורים לא עשה תשובה באש השתוקקות, אזי ויצאה חנם בלא מצוות ותשובה הגונה, בימי הבגרות רומז לעת הזקנה, שהם אחר ימי הנעוה.

(רביה"ק ר' מרדכי מנדבורנא ז"ע)

בדרכי מלחמת היצר

כי תראה חמור שונאך רובץ תחת משאו וחדלת מעוזב לו עזוב תעזוב עמו (שמות כג, ט). "חמור שונאך" הוא רמז ליצה"ר שהוא השונא הגדול ביותר של האדם. וחמור רומז לסט"א וכמ"ש (ב"ק מט) עם הדומה לחמוה. וכשתראהו רובץ תחת משאו, שמשא העבירות שהצליח להרויח ממך הוא כבד עד מאוד, שהגדשת את הסאה ורבו עוונותיך למעלה ראש, ד' ירחם, ונפשך בשאלתך לדעת מה לעשות כדי לצאת מן המיצר האיום הזה. לזה אמר הכתוב ראשית דבר, "וחדלת מעוזב לו", ראה נא בכל כוחותיך לחדול מעתה מלעזור ליצה"ר להוסיף עוד על משקל החטאים. ומכאן ולהבא שתתדל בכל כוחך להתנתק מלעשות עוד רע. אולם עדיין אין זה התכלית המכוון. רק אח"כ תבא אל התכלית שהוא "עזוב תעזוב עמו", שעוד תקבל ממנו סיוע לעבודת השי"ת. כי ע"י מלחמת היצר זוכה האדם למעלות רמות ולקדושה רבה, כי זה תכלית ירידת האדם לעולם הזה, ללחום מלחמת מצוה ביצה"ר ולהתגבר עליו. ואז זוכה שהיצה"ר עצמו יתהפך ליצר טוב וכמ"ש רז"ל (ברכות דה) בכל לבבך בשני יצריך ביצר הטוב וביצר הרע. שתוכל להפך את הרע לטוב, ולעשות כל מעשיך לשי"ש, וגם כל פעולותך הגשמיים יתהפכו לרוחניים. וצריכים אנו ללמוד מפרשה זו שלא להתיאש חלילה מעבודת ד' אפילו כאשר נמצאים במצב של "רובץ תחת משאו", ולדעת שבעור עליון יוכל בסופו של דבר לקבל מן היצר עצמו קדושה נפלאה לעבודת בוראו, ע"י כל

התיקון הגדול הנעשה ע"י זביחת היצר

מתבוססת בדמיון שאתה מתגולל ומתבוסס בדמיון פירוש בדם התאוות שלך איך אתה מתגולל בהם, ובתחבולות תעשה לך מלחמה לשבר ולבטל התאוות הבאים מרתחת הדם. עכ"ז "ואומר לך בדמיון חיי", אדרבא יאה לך הרתיחות הדם סיוע לעבודתו ית"ש ולתורתו. ע"כ לשונו הטהור. זה שנטל משה חצי הדם חזק על המזבח ומחציתה השנית זרק על העם, וקרא לאמר "הנה דם הברית אשר כרת ד' עמכם", להורות על חשיבות העמידה בנסיונות בימי הנעורים עת רחיצת הדמים, שבזכות זה זכו לאהרה הגדולה והנשגבה של נעשה ונשמע שהוא בחינה גבוהה עד מאד.

ובישמע ישראל בפרשתן כתב וז"ל "ואלה המשפטים אשר תשים לפניכם", ותרגום אונקלוס, "י תסדר קדמיהון", היינו באמת ע"י לימוד התורה"ק באימה וביראה ברתת ובזיעה נשמר האדם אשר כל איבריו לא יוכלו להזיק ולעשות דבר הפסד לחבירו ח"ו. דרכי דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום כתי', היינו שע"י לימוד התורה"ק באמת נעשה האדם אהוב וכל דרכיו המה נעימים ומתוקים. וכמוכא בשם הרב הק' א"א ר' מענדל"י מרימנוב זצלה"ה ז"ל ע"י שאמר שמיום שלמד המשנה (ב"ב) אדם מועד לעולם לא הזיק לשום אדם. והיינו כדברינו אלה, ממילא כאשר ילמדו בקדושה ובטהרה סדר נזיקין לא יעשו בפועל נזיקין" עכלה"ק. ואנו לא בדרגה אלא קאמינא, אמנם עכ"פ מה שייך לדרוש מאתנו הוא, שע"י לימוד הידנים נתעורר שלכה"פ במזיד לא נזיק את זולתינו.

הנה בפרשתן כתי' (שמות כה, ה) "וישלח את נערי בני ישראל ויעלו עולות ויזבחו שלמים" וכו'. ומתאמרא משמיה דכ"ק מרן האמרי חיים מויוניץ זצוק"ל, הדנה ידע משה רבינו ע"ה שעתידיים ישראל לזעוק מנהמת ליבם "נעשה ונשמע" שהוא הבחינה הגבוהה והנעלית, שעליה אמר הקב"ה "מי גילה לבני רז זה שמלאכי השרת משתמשים בו" (שבת פח, א) אמנם בפר' יתרו כאשר ירד משה מן ההר ודיבר אליהם את הדברים אשר דיבר ה', כתי' (שמות יט, ח) "ויענו כל העם יחדיו ויאמרו כל אשר דיבר ה' נעשה". ויועץ משה רבינו בליבו, איזה פעולה בעיניו כדי שתודעק הקריאה מתוך לבבות עם ישראל "נעשה ונשמע", והחליט משה רבינו שבעיניו לך "יוגע בלוט", דבעי' לך ההתלהבות ורתחת הדמים של בני הנעורים לך שלח את נערי בני" ויזבחו שלמים, ומיד אח"כ כתי' ויאמרו, "כל אשר דיבר ה' נעשה ונשמע".

ובדברים אלו רמז, עניין זביחת היצר הצורר אשר מתגבר ובא בנפש האדם בימי נעוריו, וצריך אז כוחות נפש רבים להתגבר עליו, לזבחו ולהמיתו. ודייקא ע"י כוחות הנפש זביחת היצר של בני הנעורים, שמתגברים על יצרם שבוער בקרבם, ונשמרים בקדושה וטהרה, ונשמרים מלפגוע בחברים בדיבור או במעשה, זכו כל ישראל לבחינה הגבוהה של "נעשה ונשמע" בביטול גמור אליו ית' ולציוויו.

ואיתא בזרע קודש (פר' בשלה) וזה לשונו הק' ז"ש "ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמיון" כו' (יחזקאל טו, ג), כי התאוות באים מהדם ורתחתו, וז"ש ואראך

ערבי נחל אמרים ערבים ממאורי החסידות

שיכו למנוח מן השמים

י"ל בזה ע"ד שאמר הרב המוכיח מפולנאה ע"ה על פסוק ברכו ה' מלאכי גבורי כח עושי דברו לשמוע בקול דברו, ע"ד שהיה בית יוסף עושה לו מלימודו מלאך מן השמים שהיה מגיד לו סתרי תורה. וזהו פירוש הפסוק גבורי כח היינו הצדיקים שהם מתגברים על יצרם, עושי דברו היינו שעושים ופועלים דברו, היינו מן הדבור נעשה אח"כ לשמוע בקול דברו שנברא מלאך השומע אח"כ בקולו ולומד ממנו ע"כ דבריו הקדושים. זה י"ל ג"כ כוונת דבריהם כל אשר דבר ה' נעשה, היינו שנפעל מן הדיבור ונשמע שנהיה אח"כ נשמע בקול של הדבור כנ"ל אצל בית יוסף והבן.

מה שזוכים ע"י שמיעה בקול ה'

יש לרמז ג"כ מה שהביא בעה"ט המסורה בפסוק ונשמע קולו בבואו אל הקודש. ג' ונשמע. היינו. ונשמע קולו גו'. כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע. ונשמע פתגם המלך אשר יעשה בכל מלכותו כי רבה היא. והיינו ע"ד הנ"ל. כאשר אדם שומר פיו ולשונו מכל דיבור רע. רק צדק ומישרים דובר. אז ונשמע קולו בבואו לדבר דיבוריו אל הקודש לדבר דיבורים קדושים וטהורים תמיד. אז כל אשר דבר ה' ר"ל כל דיבוריו שורה עליהם שם הוי"ה הק'. וכל דבריו הם. ה' ית'. נעשה ונשמע. שמקבל ע"ע לעשות ולקיים כל מצות ה' ותורתו הק'. גם ונשמע היינו שמשתוקק בכל עת ונפשו לו אותה לשמוע מחדש ולהכיר אלוקותו ורוממותו ית' יותר ויותר. אז ונשמע פתגם המלך אשר יעשה בכל מלכותו כי רבה הוא ר"ל שאף הכני' דלתתא שזומעים ומקבלים כל השפעות קדושות ונהורין עילאין הנשפע אליהם ע"י מלכותא קדישא דלעילא בלי שום מסך המבדיל בינינו לבין קונוני. כי רבה היא. היינו כי דבר גדול הוא זה שמירת הדיבור פיו ולשונו. כי עי"ז נשמר מפגם הברית המעורר וכנ"ל ואז נעשה במדריגת צדיק שיוכל להשפיע להכני' לעילא ותתא כל טוב וברכות וישועות טובות לזרע ישראל וכיה"ר אמן.

(אוחב ישראל)

קודם להעמיס ואח"כ לבקש להבין

העניין שהקדמו ישראל נעשה לנשמע, כי באמת כל עניני תורה ומצוות אין דעת האדם משגת לעומק הכוונה, כי באם היה יכול האדם להשיג עומק השורש אז היה די כוונה לבד בלי פעולה, אכן לפי שאין דעת האדם משגת, לכן צריך האדם לפעולות שעל ידם יגמור עומק האור בלב האדם שאף שלא מדעתו נקבע אח"כ בו קדושה, ולכן אמרו תחלה נעשה שיעשו הפעולות אף בלי השגת עומק האור הנמצא בהם, ואח"כ נשמע, שבקשו מהש"י שיבינם אח"כ עומק הענין. כמו אב שהולך עם בנו הקטן ומצא מטמון יקר ואמר לבנו קח מה שתוכל שאת והבן לא ידע ערך יקרותם ושאל את אביו שיגיד לו והשיב לו אביו מהר קח כל מה שתוכל ואחר שנבוא לביתנו אודיעך ערך יקרותם ולמה שיוצלחו. ועל ענין הזה תקנו לנו ז"ל בתפלת יו"ט והשיאנו ה' אלקינו את ברכת מועדיך כי בזמן המועד מאיר הש"י לישראל אור בהיר שלמעלה מדעתם, ואז קצרה תפיסתם להבין ולהשיג ערך יקרות האור לכן מתפללים ישראל והשיאנו, היינו שיעמוס לנו את ברכת המועד ואח"כ בכל עת נעמיק להבין ערך יקרות האור ויהיה נקבע בלבנו, וכן כאן אמרו נעשה קודם לנשמע, נעשה הוא פשוטי המצוות בפעולות, נעשה כפי יכולתנו, ואח"כ נשמע שניתן לבנינו להבין עומק ענינם.

רצו לקיים התורה מעצמם לפני הציווי

פי' כששמעו מפי משה רבינו שהקב"ה רוצה ליתן להם התורה נתלהבו מאד והשתוקקו בתשוקה עזה להשיג אחדותו ית"ש מעצמותם כמו האבות הקדושים, ומעצמותם יעשו כל עשיותם לעשות נ"ר ליוצרם ובוראם, וישמעו אח"כ מפי הגבורה יפה עשיתם, וכשעשיתם יהיה על בחינה זו ממילא לנו בדרכי התורה אע"פ שלא ישמעו מקודם. וזהו שאמרו קודם מ"ת כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע ור"ל נעשה מעצמינו ונשמע אח"כ מפי הגבורה.

(מאור ושמש)

עבור זה שיוכל להשפיע לבנים שיוכלו לשמור את דרך ה', כך הצדיקים בעולם העליון רוצים להשפיע טוב לתלמידיהם, וכפי כמה שיוכלים להשפיע יותר יש להם תענוג גדול יותר. ולכן ביום היא"צ שהם עצמם מתעלים יותר יכולים להשפיע יותר. וכדוגמת הילולא של נישואין גורם השפעה לבניהם, כך היא"צ ההילולא של הצדיק גורם להשפיע לתלמידים שנקראים בנים. וכדאיתא בסנהדרין י"ט ע"ב כל המלמד בן חבירו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו. וכן כמו שבהילולא קורין הכתובה שמזכירין לחתן מה שמחוייב להשפיע לכהן, כך בהילולא היא"צ של צדיק מזכירין לצדיק החוב שיש לו לאנשי שלומו להשפיע להם ישועות ורחמים!

והנה בסעודת הילולא ז' חשון תש"ס של המהר"ם שפירא מלובלין זצ"ל, נשא דברים תלמידו בעל שבט הלוי והביא שם את דברי הגמ' ביבמות קכ"א ע"ב, שאשה עגונה באה עם שאלה סבוכה וקשה מאד לאבי שיתירנה מעגינותה, והשהה אותה אבי והמתנה תלתא רגלי. ולפירוש א' דרש"י שם הכונה לענין שלמדו עניני הרגל שאזי נאספו אלפי ת"ח לעסוק בעניני הרגל. (תוס' מבא ברבנות דף י"ז ע"ב בשם ספר רעיות ששמע, שהיה אז יורד כבוד אש מהשמים והיו רואים שם גדול כבוד התורה). ולכן רצה אביי שידונו אז כשיש כ"כ הרבה ת"ח בשאלת התרת האשה מחבלי עגינותה. ואח"כ מבא שם רש"י פשט בשם תשובת הגאונים, שהכונה שאבי המתין ליום שנפטר בו אדם גדול, שקובעים אותו יום לכבודו, ומידי שנה בשנה כשמגיע אותו יום מתקבצים תלמידי חכמים מכל סביביו, ובאים עם שאר העם להושיב ישיבה על קברו. ולזה רצה אביי שתמתין לביטל את הדברים הקשים ביותר! קברו, ואז אפשר לפעול לבטל את הדברים הקשים ביותר! היה לנו מקור ענין יא"צ בחז"ל. והענין המיוחד אש ששייך דוקא למי שהורבה תורה בישראל, ונאספים לכבודו באופן של לימוד תורה, ואז יש ס"ד לקבל השפעות עצומות שאת הדברים הקשים ביותר יכולים לפשוט!

ובודאי ביומא דהילולא של רבינו זי"ע שכ"ב הרבה תורה בישראל, יכולים לפשוט ולהבין כל מעקשות. ולבטל כל גזירות ולפעול כל הישועות. ובפרט במקומו שעבד בו את קונו ששם לבבו שואף זורח!

מיתת צדיקים מכפרת בכל שנה

ונסיים בדברי הייטב פנים (תוכחות מוסר ל"ג מידות אות ל"א), שכשם שעיצומו של יום הכיפורים מכפר מידי שנה בשנה, כך כיון שמיתת צדיקים מכפרת, אזי כל שנה ושנה עיצומו של יום פטירת הצדיק מכפרת!

ולפי"ז אפשר להסביר מה שמוכא בשם הרה"ק מהר"ד מבעלזא זי"ע, שלכן נהגו ישראל לשמוח ולעורר כח הצדיק דוקא ביומא דהילולא דליה, כיון שביום הזה (שה' המנים הידועים שמתכוון הוה"ק), הצדיק מתלבש במיוחד בבחינה כפי שנמצא בזה העולם ממש בלבוש השייך לעוה"ז, וכיון שביום הזה אינו מסתכל בבחינה עליונה - כפי שהדברים נראים שם, שהכל בעצם טוב ואין צורך שינוי לטובה. אלא כיון שמתלבש בלבוש של עוה"ז כפי שנמצא בזה העולם ממש, א"כ שייך יותר לעוה"ז ומבין יותר צרכיו ודחיקונו, ונפקדים עי"ז דבר שנועה ורחמים.

והשתא לפי דברי הייטב פנים מוסברים היטב דברי המהר"ד. דהרי מובא בחת"ס שביה"כ ספרי חיים וספרי מתים פתוחים. שג"כ המתים באים להתפלל במקום שהתפללו בימי חייהם. והסיבה שיוכלים לרדת אז ולבוא - כיון שהעולם מטהר מעוונות, ולא מנוגד כ"כ לעולם העליון. (וכן מובן מדוע יושבים ברעוא דרעוין באפילה, שאחרי 24 שעות של טהרה עוה"ז ע"י שבת קודש, יכולים הנשמות לרדת לעוה"ז. וכדי שלא יפריע להם אור העוה"ז - יושבים באפילה). והשתא שפיר שבזה שיש ביא"צ מחילת עוונות ונטהרים, ואזי יכול נשמת הצדיק לבוא לזה העולם בבחינות לבוש השייך לעולם הזה.

ובודאי עתה כשגם הזמן גרמא יום הילולא רבא של רבינו זי"ע, וגם ממוקם גורם מקומו שעבד את השי"ת בסלודין. בודאי הוא אדם גדול עדי מאד בכל בחינות עולם שנה ונפש. בבחינת הנפש - נפשו של רבינו שבאה אלינו ושואפת וזורחת אל מקומה. שנה - יום הילולא המסוגל ביותר להשפעות מהצדיק, ועולם - הוא מקום עבודתו. ויה"ר שנוכה לקבל ביום זה את כל ההשפעות בכל העיניים לטובה ולברכה אכ"ה.

נערך ע"י הרה"ג ר' חיים גרינפלד שליט"א

זכירת מעמד הר סיני (ב)

אופן קיומה: הרהור: י"א דיוצאים מצוה זו בהרהור [קח אוהר ברכות פ"ג], שמשמעם זו השמיט הרמב"ם מצוה זו דס"ל דסגי בהרהור וכן משמע מהתהדים]. וי"א דצריך דיבור דווקא כמו בזכירת יצי"מ. [כן מפורש בס' צרור המור (אתחנן, מקי"ח), וי"א לחלק דלענין לאו של לא תשכח יוצאים בהרהור, אבל לגבי המצות עשה של זכירה צריך בפה דווקא (חיד"א), וי"א שפעם אחת בשנה צריך לומר בפה מלא, ובכל יום ויום גם בהרהור (לקט הקמח, דבכל יום מכוונים בשעת אמירת וכו' בחרת, והוה רק מצוה בהרהור אבל פעם בשנה דהיינו בגת השבועות אז מקיימים בפה). וי"א דלענין זכירת כל הפרטים שנעשו במעמד נתינת התורה סגי במחשבה, אבל לענין נתינת התורה ביום ההוא, לזה בעינין דיבור (הודעתם לבנין שהוכיח כן יע"ש והרבה דברים כאן ולקחו משם)].

בלי כוונה: פשוט דלא סגי בדיבור לבד וצריך גם כוונת הלב על ענין מעמד הר סיני (פלא יועץ).

מצוות צריכות כוונה: להפוסקים דמצוות צריכות כוונה גם במצווה זו בעיא כוונה, דהיינו לצאת חובת המצווה, ובפרט להסוברים דמצוה שבדיבור לכו"ע בעיא כוונה (בה"ל ס"ס).

מה צריך לזכור: מציונו בזה כמה שיטות וכדלהלן: י"א שהמצווה הוא לזכור בלב כל עניני מעמד הר סיני, (א) לזכור תמיד לדמות לעניני ציוו מעמד הר סיני ולא יקטין הציור (פי' מהר"ו על מדרש קהלת), (ב) לזכור ענין פסקה זוהמתן של ישראל בעת מעמד הר סיני (בן יהודה שבת קמ"ו, ויענין עוד בספר חיי עולם, ס"א מהסתייפולני מציוו הרבה פרטים המעמד כדי לקיים מצווה זו בשלימות), וי"א דסגי שיחשוב בכללות מעמד הר סיני ושניתן התורה באש [כן מוכח מהסוד סי' מ"ג], י"א שצריך לזכור גם קבלת הברית שבהר סיני המוזכר בפרשתינו (ס' ושם דרך), וי"א דאין זה מעיקר המצווה (הגר"י), י"א שצריך לזכור שהוא עמד שם במעמד הר סיני (אמרי שפר להגר"ש קלוגר ואתחנן וכן הוא בסמיכות חכמים (חלק הצוואה) לזכור עמידתך בהר סיני), י"א שיחשוב האדם כאלו הוא עומד היום אצל הר סיני בקבלת התורה ומצטווה עתה על כל המצוות שבתורה (ישמח משה ואתחנן), י"א שמצווה לזכור גם כל יום המעמד הנבחר (כן נראה ממשפוט לשון הכתוב יום אשר עמדת וכו' בס' דברי דוד - דברים).

במקומות המוטנפים: יש להסתפק אי מותר להרהר בעניני מעמד הר סיני במרחץ וביה"ס. והספק הוא האם ענין זכירת הר סיני הוא ענף ממצות אמונה בה' ובתורתו - ולפי"ז יש להתיר, או ענין זכירת הר סיני הוא בכלל מצוות לימוד התורה, וא"כ אסור וצ"ע.

שטרי הדיוטות: י"א שאין להסתכל בשבת על כתב שתחת צורת מעמד הר סיני (איל משולש), ומסתבר להתיר דהרי יש בזה ענין לימוד התורה כנ"ל.

טבלא עם ציוו: י"א דאין נכון לעשות טבלא המצויר מעמד הר סיני (הליבו"ש, דלעתה העיקר שבמצווה זו חלק האמונה המסורה, וכש"כ ציוו מעמד הר סיני שבאמת א"א לעשות מזה ציוו אמיתי), ולילדים הותר הדבר כדי לחנכם (שם).

חשבון הנפש: י"א דכשחושב על מעמד הר סיני ישים על ליבו שהוא גרם להגביר זוהמת הנחש, ויתמרמר על עוון ביטול תורה (ס' ממוזר לאסף ע"ת).

הודאה על ניסי הר סיני: הודאה הר סיני א"צ לברך ברכת הניסים (מג"א שכתב שצריך שיהא מוכח מתוך המקום את השם), וי"א דמברך (חות יאיר ס"ח) וספק ברכות להקל. ומ"מ טוב להודות בדרך הודאה על ניסים שאירעו שם.

זמן המצווה: י"א דמצוות זכירת מעמד הר סיני בלי גבול ושיעור ואינו בכל יום ממש (א"א מבושטאטש

(תצ"ג), וכן הוא פשיטות הפסוק שלא לשכוח בלי לקבוע זמן. ובאפיקי מגינים נסתפק בזה (סימן ס"ו). וי"א שצריך להזכיר בכל יום (מקור חיים ס"א), וכן המנהג.

זמן קבוע: י"א דאף שיכול לקיים המצווה מתי שרוצה ביום, אבל נכון לאומרו בזמן קבוע שלא ישכח (קב הישר פ"ט בשם האר"ל שהצריך לזכור בעת אמירת ברכת ק"ש באומרו "ובנו בחרת").

קודם הלימוד: טוב לקיים מצווה זו גם קודם שמתחיל ללמוד (עמק תפילה מהרונסטייפל) וזה מועיל על הלימוד שמתחיל עתה ללמוד (שם).

תשעה באב: בת"ב מותר לומר הזכירות משום שהוא מסדר היום, ועכ"פ בתפילת מנחה. וי"א דרק מי שהורגל לאומרו בכל יום (שו"ת דברי מלאכי ח"ו ס"ט).

מקומות שיש ענין להזכיר בהם: (א) בברכת התורה כשאומר אשר בחר בנו (טוה), (ב) כשאומר ובנו בחרת בברכת אהבת עולם יכוון על מתן תורה, וכשאומר וקרבנתנו מלכינו יכוין על מעמד הר סיני. (ג) בשעת הלימוד טוב ומועיל לומר בכל יום לזכור מעמד הר סיני (הרה"ק מהר"ב ממעיניו מובא בס' שפת דריקים).

מציונו עוד שני ענינים הנכללים במצווה זו (א) מצוות והודעתם לבנין, (ב) לימוד באימה וביראה. ונביא כאן דינים המסתעפים מזה.

מצוות והודעתם לבנין: מצווה הודיע לבניו סדר מתן תורה ומעמד הר סיני (רמב"ן ורמב"ם באגרת תימן ה"ל), ויש שכתב דהחיות הוא להחזיר בלב הבנים ענין של מעמד הר סיני אמונת יחוד השם (מדרש ואתחנן מדרכי והודעתם ולא נתיב סתם ולמדתם), ובשעה זו גם הוא מקיים מצווה זו.

לימוד עם הבנים ובני בנים: לימוד עם הבנים. בתלמוד תורה יכוון לקיים מצווה בזה (רמב"ן), והלימוד עם הבנים מעורר כוח וקדושת של מעמד הר סיני (תכלת מרדכי - אמוה ובה מסביר ענין להזכיר גדולים על הקטנים יע"ש), וכמו"כ הלומד עם בן בנו מקיים מצווה זו ואף בן ביתו י"א דמקיים מצווה זו (ס' אמת ליעקב), ואף בבנים גדולים שייך מצווה זו (טור על התורה).

לימוד באימה וביראה: יש ללמוד באימה וביראה ברתת בזיע שיהיה הלימוד כמו נתינתה

בהר סיני, (כן למדו חז"ל ממה שאומר והודעתם לבני וגו' ומיך ליה יום אשר עמדת בחורב מה הלחן באימה ויראה אף כאן), י"א שדין זה מה"ת (שו"ת ראבי"ה ק"א), וי"א שזה דין דרבנן (תוס' ועוד ראשונים). **שומע:** י"א דרק הלומד ומוציא ד"ת מפיו שייך דין אימה ויראה ולא לגבי השומע ד"ת (שיטת הרא"י) ושייך בין בתורה שבכתב ובין בתורה שבע"פ (פשוט). **קלות ראש:** אין ללמוד מתוך קלות ראש, לכן לא ילמוד בשכיבה ובדרך קלות (שלה"ק). ואסור ללמוד תורה בשכיבה ומוטה על צידו אפי' בהרהור (שם). אם לא כשרוצה לישכב ולישון מותר להרהר בד"ת וטוב הדבר (שם), וכמו"כ לענין דיבור מותר כשרוצה לישון (שם). יש שמקפידים ללמוד בלבוש עליון וכובע על ראשו מטעם לימוד באימה (תשובות והנהגות). וה"ה הכותב ד"ת דינו באימה ויראה אם כוונתו לשם לימוד (דנחשב כלומר).

נענוע הגוף: טוב ללמוד בנענוע הגוף, כי כל זה בכלל אימה וזיע הוא, וכדכתב וירא העם ויונעו (כלבו רמ"א ס' מ"ח שלל ספרן זה מתנענעים בשעת לימוד), ואין חילוק באיזה אופן לומד דאפי' בלימוד בהעברה בלעמא מתנועע (א"י). ומי שטוב לו ללמוד בלי נענוע מחמת העיינו ילמוד בלי נענוע (כן מותר המ"ב את הלבוש שהשמיט דין נענוע). מחנכים התנוקות לנענוע בתחילת הלימוד שכן מציונו בנתינה של תורה וירא העם ויונעו (מחזור ויטר').

שבע ברכות באמצע הסעודה

מעשה שהיה בחתן שבאחד הימים של השבע ברכות, לא הרגיש כל כך טוב, אמנם הגיע לסעודת השבע ברכות, אבל מיד לאחר שנטלו ידים, אמר שאינו חש בטוב, ורוצה לחזור לביתו לנוח, והסתפקו מה לעשות.

האם לברך שבע ברכות באמצע הסעודה, ואז החתן ילך לביתו, וימשיכו בסעודה, ובגמר הסעודה יברכו ברכת המזון, בלא שבע ברכות, או שיברכו כעת ברכת המזון, עם שבע ברכות, ולאחר מכן יברכו ברכה ראשונה על המזון שיגישו בהמשך הסעודה.

צדדי הספק: האם ברכת שבע ברכות קשורה לברכת המזון, ואפשר לברך רק לאחר ברכת המזון, אבל אז נכנסים לספק ברכה שאינה צריכה, שהרי מברכים ברכת המזון וגורמים לברכה ראשונה למאכלים שבאים לאחר מכן, או שאפשר לברך ברכת שבע ברכות גם באמצע הסעודה [ספק זה הוא גם כאשר עושים שבע ברכות ביום האחרון, וממשיכים את הסעודה לאחר השקיעה, שלדעת הרבה פוסקים כשנגמר היום השביעי אי אפשר לברך שבע ברכות, האם יברכו שבע ברכות קודם השקיעה, וימשיכו את הסעודה, או שיפסיקו את הסעודה ויברכו ברכת המזון עם שבע ברכות].

תשובה לשאלה מהגליון נקודם

השאלה בקצרה: יהודי רצה לעשות סעודת אמנים, והביא שלווה אנוס ופופקורן, כי חשב שעל החטה מברכים 'האדמה', על אנוס, 'העץ', ועל פופקורן 'השכל', והתחיל לברך האדמה על החטה, ולאחר הברכה נודע לו שגם על שאר המינים מברכים 'האדמה', האם צריך לברך שנית, על אנוס ועל הפופקורן, או שיכול לאכלם על סמך הברכה הקודמת, כיון שהיו לפניו?

תשובה: ראשית הערה קצרה, אמנם על חיטה תפוחה מברכים 'בורא פרי האדמה' כמבואר בשו"ע (סימן רח ס"ד), והיא קודמת לברכה, בגלל שהיא משבעת המינים, אבל בכל זאת יש להמנע לאכול שלא בשעת הסעודה, כי האוכלו נכנס בזה לספק ברכה אחרונה. כי אם יאכל פחות משיעור כזית, כיון שהרגיעין שלם נכנס לספק ברכה אחרונה כמבואר בשו"ע (סימן רי ס"א) שאם אוכל דבר שלם שהוא כביריתו יתכן שיש לברך ברכה אחרונה גם אם לא אכל כזית, ואם יאכל כשיעור כזית, ומתחייב ברכה אחרונה לכו"ע, מכל מקום הסתפקו התוס' איזה ברכה יברך, שלכאורה כיון שהחיטה משבעת המינים היה צריך לברך עליה ברכת מעין שלש, והיה צריך לברך "על האדמה ועל פרי האדמה", אך מכיון שלא מציונו ברכה כזו, כתבו שמהנכון שלא לאכול אלא בשעת הסעודה, וכן פסק בשו"ע (או"ח סימן רח ס"ד), אמנם אם אירע שאכל, כתב במשנ"ב (ס"ק יח) שיברך בורא נפשות, כי כן הוא מעיקר הדין.

ולענין השאלה מה הדין שבשעת הברכה חשב שיש לברך על האנוס והפופקורן ברכה אחרת, אם צריך לברך שנית, בספר תבואות שור (סימן יט י"א) כתב, אם היו לפניו שלושים אגוזים, ורוצה לאכול כולם, וחשב שצריך לברך על כל אחד, ולכן נתכוון לפטור בברכתו רק אגוז אחד, ושוב נודע שאין צריך לברך על כל אחד, אין זה נחשב לנמלך, כי נמלך היינו שלא היה בדעתו לאכול, ונתחדש לו שוב הרצון לאכילה, אבל כשלא נתחדש לו כלום, אין זה נמלך, ואין צריך לברך שנית.

וכתב רבי עקיבא איגר (או"ח סימן רח ס"ה) מי שהיו איזה מינים שברכותיהן שוות, והיה דעתו לאכול כולם אבל כשבירך על אחד לא היה יודע שהמינים אחרים ג"כ ברכתן שוות לזו, והיה בדעתו שלא יפטור בברכה זו, צ"ע אם צריך לחזור ולברך על האחרים. ועיין בתבואות שור.

ולכאורה ראינו בדברי התבואות שור ורע"א [שנשאר בדיון בצ"ע] שאם בטעות חשב שאינו פטור בברכה, ולמעשה יכול לפטור אין צריך לחזור ולברך שנית, ויכול לאכול בלי ברכה נוספת.

ניתן לשלוח תשובות לשאלות, לפקס 02-5812753 ולדא"ל a66136133@gmail.com ובתיבת המערכת, תשובות מתמצות בכתב ברור וקריא

הקשר העמוק בין הבן לאביו

"שהרי, התחלנו לדבר מענין הפסוק 'ישראל עלו במחשבת תחילה', שזה מגלה לנו על המעלה שבשנמת ישראל שהם הגילוי הכי גדול והכי פנימי שיכול להיות, שהם גילוי של המחשבה הפנימית."

"איך מתבטא דבר זה למעשה בעבודת השי"ת", מקשה אפרים זלמן.

"ראשית, חילוק גדול יש בין דיבור למחשבה, משיב ר' לייב כהרץ עין, 'דיבור הוא דבר נפרד משורשו, כי אחרי שהאדם מדבר אין לו שייכות וקשר עם מה שדיבר. ולכן כל הנבראים ייתכן אצלם איזה 'הרגש' של פירוד מאלוקות, זה פחות וזה יותר, כי הם נבראו ע"י דיבור. ואף הנפש הבהמית אף אצלה שייך איזה הרגש של פירוד כי אף היא מקורה ושורשה הוא ע"י דיבור. מה שאין כן מחשבה, הרי מהות המחשבה, קשורה ודבוקה כל הזמן בשרשה בלי שום פירוד. ואם כן, נשמות ישראל, הנפש האלוקית, לא שייך אצלה שום מקום ושום הרגש של פירוד ח"ו מהרגש אלוקית, בכל זמן ובכל רגע."

"ובימותה, ממשיך ר' לייב כאשר ענינו עצומות והוא מתנועע בדביקות אנה ואנה, 'הרי 'חביבין ישראל שנקראו בנים למקום', ואמר הכתוב 'בני בכורי ישראל', 'בנים אתם להשם אלוקים', אם כן, איפוא, נשמות ישראל מתייחסים לגבי אבינו שבשמים כהתייחסות הבן אל האב."

"ועומק הענין, שהרי אם נסתכל סביבנו נראה, שלכל בן עפ"י רוב יש תכונות וחושים אשר דומים לאב, זה אף בתכונות הפנימיים והנפשיים, ולא דווקא בדמיון החיצוני והגשמי, שאף בזה רואים קשר בין האב לבן. וטעם הדבר, כי שורש הבן הוא במח האב, אשר שם הוא כח רוחני פנימי ועמוק ביותר המקיף את כל תכונותיו הפנימיות ביותר, ולא דווקא בכח השכל שהוא במח, אלא כללות נפש הבן, נעוץ בכללות נפש האב - שהתגלותה היא במח. ואפילו שייך שבאיזה תכונה יהיה אצל הבן התגלות יתירה עוד יותר מהאב, כמו שאחז"ל 'יפה כח הבן, זה לא בגלל שהוא נפרד מן האב, אלא אדרבה, מרוב עומק שורשו בשורש האב התגלה אצלו דבר שאצלו הוא הוא פנימי ועמוק ביותר, אילו אצל הבן זה בא יותר לכדי גילוי. אם כן, יוצא איפוא, שהקשר הנפשי בין אב לבנו עמוק ביותר."

"כך - כביכול", מתלהט ר' לייב ופניו מאדמים עד שזיעה החלה נוטפת ממצחו, "נשמת כל איש ישראל, ושוב, כ-ל איש ישראל, לרבות כולם ללא יוצא מן הכלל, 'נמשכה ממחשבתו וחכמתו יתברך'."

"דבר זה, כשלעצמו, מדבק אותנו בכל רגע לאלוקות, כאשר נתבונן שהנפש האלוקית שלנו קשורה ואחודה בכל עת ורגע לעצמות הויה ב"ה, וכמו שבמשל האב והבן הבנו שאין הבן קשור דווקא למח האב, אלא לכל פנימיותו, כך גם הקשר הרוחני שיש לכל נשמה יהודית להשי"ת, היא קשר בל ינתק לפנימיות עצמות השי"ת."

בית המדרש צבוע כולו בלובן צהבה, שעת התפילה בבית המדרש הסידי בעיירה נדמה מאז ומעולם לשעת השיא בתוך כבשן לוחט בשעה שזרקו לתוכו כפיס עץ יבש שמתלקק באחת, או לחילופין כאש להבה העולה ומתלהב כאשר נמזג לתוכו בנזין או ספירט. מכל עבר ומכל פינה נשמעים אנקות השתפכות הנפש, אשר מעידות על התעוררות הנשמה האלוקית, אהה - "נשמה שנתת בי טהורה היא".

אחר התפילה מתיישבים מאליהם בני החבורה, חלקם כאשר טליתותיהם עדיין על כתפם, וכאשר כוסית י"ש בידיהם, מעלים הם 'פרק' בעבודת השם.

"אח... נאנו פנחס'ל - ספק לעצמו ספק לחביריו. 'כמה קשה וכבדה הנחיתה', לאחר שעלינו מעלה מעלה בכל העולמות בשעת התפילה. לאחר שכבר טעמנו וראינו כי טוב השם. הנה לפתע אנו מתעוררים כלאחר חלום, ומוצאים אנו את עצמנו עם כוסית י"ש ועם הנפש הבהמית המושכת לחומריות. איך ניתן להמשיך הלאה את העליה, לעלות בהר השם ולקום במקום קדשו."

"מה אפשר לעשות", מפטיר לעומתו דב בעה, "הרי כבר דיברנו שחיותינו היא מנפש בהמית, ועפ"י דרך הטבע אין אנו יכולים להתעלות ממנה, אכן אפשר אולי להעלותה, אך עדין, המשיכה הטבעית שיש לכל אחד היא לגשמיות, כי אחרי הכל הרוח הפועמת בקרבנו, היא גשמית וחומרית. ואיך תרצה פנחס'ל, אחי, שהנפש מטבעה תימשך לרוחניות".

"לחיים ברודער", נשמע לפתע קולו של ר' לייב, פוסע לעומתם וידיו כורכות את רצועות התפילין של יד סביב השייד'ל המוסקס, כפי הנראה כבר סיים את תפילתו הנעלית, וכבר לקח לידו כוסית י"ש. "האמת" - הוא אומר, "שהתחבטות נפש זו, מלווה את כל מבקש השם לאורך ימיו ושנותיו, כי כמה שהוא גדל בעבודה, הרי שאיפותיו גם כן מתעלות עמו. וכמוכן שאז היצר החומרי עומד לו לזרוע. אך זאת אומר לכם ששינכם צודקים."

"מה הפשט", לא מבינים בני החבורה, הרי שניהם הציגו עמדות סותרות ומנוגדות זו לזו, ואיך יכולים להלך השנים יחדיו.

"אסביר לכם", מאיר ר' לייב פנים, "אכן חיותינו והדם שהוא הנפש היא מהנפש הבהמית אשר מושכת לחומריות, אך כאמור, תורת החסידות בכלל, וספר של בינונים שלפנינו בפרט, מיוסד על עבודה שבלב, כיצד מצוות אהבת ודביקות השם קרוב מאוד לכל יהודי, בפיך ובלבבך לעשותו, והיינו שפנימיות הלב שלו, באמת לאמיתו, מצד טבעה ושורשה, יימשך אף הוא לאהבת ויראת השם".

"וזאת כיצד", תמה פנחס'ל, "איך אפשר לעורר את הלב שאף הוא ימשך לרוחניות, לאהבת ויראת השם".

"נו, לזאת אנו יושבים פה ועוסקים ברפואת הנפש שלנו", מחייך ר' לייב וממשיך, "עד כאן למדנו שיש לכל אחד מיישראל חלק אלוק ממעל 'ממש', ונשמתנו האלוקית נחלקה כביכול מעצמות ומפנימיות השי"ת, וכעת נראה שדבר זה הוא אף דבר הנמשך לעין כל".

"רגע", מעז זאנויל להפסיק את שטף דיבורו של ר' לייב ולהקשות, "הרי אמרת, שמקורן של נשמות ישראל היא 'במחשבתו וחכמתו של השי"ת', וחכמה היא הרי דבר נפרד מעצמות המקור, ואם כן, האיך אמרת שנשמות ישראל שורשם מהקב"ה בכבודו ובעצמו".

"אה, על זה עונה רבינו על אתר, כי החכמה אצל השי"ת היא לא כמו חכמה של כל הנבראים, שאצלם ענין הידיעה נפרד לכמה בחינות, יש 'יודע', שזהו האדם שמבין, ויש 'מדע', שהוא כח הדעת שעל ידה הוא מבין, אבל אצל השי"ת - כתוב בזוהר הקדוש - 'דאיהו חכים ולא בחכמה ידיעא', שחכמתו של הקב"ה כל כך עמוקה עד שזה החכמה אחרת בכלל ממה ששייך אצל כל הנבראים, כי אצל כל הנבראים הנפש והחכמה הם שני דברים, אבל אצל עצמות הויה ב"ה, הרי הוא אחדות פשוטה, שזה יסוד ראשון שאצל השי"ת לא שייך בכלל כוחות נפרדים, ועל דבר זה אומר הרמב"ם שזה דבר עמוק ואין ביכולת האדם להבינו על בוריו, כדכתיב החקר אלו' תמצא, וכתבי כי לא מחשבותי מחשבותיכם".

"על כל פנים - טייערע ברודעה, נמצאנו למדים שנפשינו חקוקה מחכמתו ועצמות הקב"ה, בלי שום אפשרות של פירוד, והתבוננות בזה יכולה לרומם אותנו, עד שזנכה להשיג שקרוב אליך הדבר מאו, בפיך ובלבבך" לעשותה. בפנימיות אמיתית".

מוסדות זושקא
מיסודם של ב"ק מנחם רב הולק ז"ע
בנשיאת ב"ק מנחם ארימור שליט"א

שולחן זאתנשו להילולא רבני

לקראת כ"ח שבט זמא והילולא קדישא של
ב"ק מנחם רבינו הנודד דוד ז"ע
הנבי לויא ב"ק אהרן סרדי זמני זמא והילולא קדישא
ליל הילולא מוצש"ק פר' משפטים

שולחן המטהות
וסעודת ההילולא
בשעה 21:00

יום ההילולא יום א' פר' תרומה
תפילת שחרית בשעה 8:00 - לחיים טיש אחר התפילה
תפילת מנחה בשעה 13:45

ראי"מ כ' תנא תיבורה מרחבת בית מדרשינו
אל עבר הציון הק' במרומי הר היותים

ואכרתה לחם ברית עולם חסדי דוד הנאמנים

השבת נועם הנשמות

זמני שב"ק פר' משפטים
שבת י"צ של ב"ק מנחם רבינו הנודד דוד ז"ע

מנחה וקבלת שבת 17:00
עריכת השולחן הטרוד 21:30
תפילת שחרית 8:00

קירושא רבא אחר התפילה לכבוד ההילולא

תפילת מנחה ושל"ס 16:48
לימוד משניות בניצוב אחר הכרלה

שבת קודש נפשות ישראל בצל כנפיי יחסיין

יעמדו על הברכה מצדיקי הרבים שהרימו תרומתם להוצאת הגילוי

ידידנו הנכבד
הרה"ח ר' ישראל יצחק היימליך שליט"א
לרגל נישואי נכדו למול טוב ובשעט"מ
ויה"ר שיהא הבנין עדי עד
ויראה מכנו ומכל יצי"ה
רוב נחת דקדושה וכת"ס אביר

ידידנו הנכבד
הרה"ח יצחק אייזיק ווייס שליט"א
לרגל נישואי בנו רב"ח ישראל יוסף נ"י
למול טוב ובשעט"מ
ויה"ר שיהא הבנין עדי עד ויראה מכנו ומכל יצי"ה
רוב נחת דקדושה וכת"ס אביר
החתונה תקיים בעו"ה ביום ג' פר' תרומה
באולמי היכלי מלכות רח' שלמה המלך ב"ב